

Christianshavnerdreng og Skagensmaler

P. S. Krøyer er en af Danmarks mest berømte og berømmede billedkunstnere, uløseligt forbundet med Skagensmalerne. Hvad mindre kendt er, at Krøyer de første 23 år af sit liv var christianshavner med bopæl i Mikkel Vibes gård i Strandgade.

Peter Severin blev født den 27. juli 1851 i Stavanger, og moderen var den 27-årige Ellen Cecilie Gjesdahl, som var ugift, indlagt på sindssygehospital og ingen muligheder havde for at forsørge et barn.

Det var derfor på forhånd besluttet, at barnet skulle i pleje hos Ellen Cecilies søster, Bertha Cecilie, så ankomsten til Danmark er sikkert sket umiddelbart efter Peter Severins fødsel.

Bertha Cecilie var dansk gift med zoologen, professor dr.phil. Henrik Nikolai Krøyer. Ægteparret boede i Strandgade 30, og her fik Peter Severin sit hjem i de følgende 23 år.

Det blev en besynderlig opvækst, Peter Severin kom til at opleve hos sin plejefamilie. Professor Krøyer var 18 år ældre end sin kone og havde i forvejen en søn, ikke med Bertha, men med hendes yngre søster, Inger. Professor Krøyer havde dog vedkendt sig faderskabet og taget sønnen Vilhelm til sig, en søn han klart favoriserede frem for Peter Severin. Han blev til gengæld overbeskyttet af sin plejemor og fik for eksempel ikke lov til at gå på opdagelse uden for hjemmet, højst i ejendommens gård, hvor han til stadighed kunne være under opsyn af plejemoderen. Normal skolegang blev det heller ikke til, plejemoderen underviste Peter Severin i hjemmet.

Professor Krøyer tillod ikke, at Peter Severin kaldte ham for far, kun onkel. Peter Severin måtte heller ikke benytte Krøyer som efternavn, og han blev af plejefaderen endog anset for at være lidt dum. Men i 1860 indtraf et vendepunkt i forholdet mellem de to. Peter Severins talent for at tegne var blevet bemærket, også af professor Krøyer, og det kom så vidt, at plejesønnen fik lov til at prøve at tegne illustrationer til en af professorens udgivelser, Monografi over Snyltesnegle. Tegnearbejdet foregik ved hjælp af et mikroskop, og tegningerne blev accepteret, blev trykt og høstede megen anerkendelse. De var med til at sætte Peter Severin i gang med en målrettet uddannelse som billedkunstner.

Den 9-årige Peter Severin modtog først privat tegneundervisning, men blev året efter, i 1861, indskrevet på Teknisk Institut i Læderstræde, hvor han i 1864 afsluttede uddannelsen med sølvmedalje. Samme år blev Peter Severin optaget på Det kongelige danske Kunstakademi, og i 1870 afsluttede han også denne uddannelse med udmærkelse, idet han blev tildelt den såkaldte Lille Guldmedalje.

I 1870 døde plejefaderen, og plejemoderen adopterede i 1872 officielt sit plejebarn, som nu kunne kalde sig Krøyer. I 1874 flyttede Peter Severin hjemmefra, allerede godt i gang med en karriere, som skulle gøre ham til en af

Danmarks mest beundrede kunstnere både i datiden og i dag: Skagensmaleren P.S. Krøyer.

I 1868 malede Krøyer udsigten fra familiens lejlighed på 1. sal i Strandgade 30. Asiatisk Kompagnis bygning skimtes til højre, i baggrunden husene i Havnegade, og i midten ses Nikolaj Kirkes tårn, det eneste af kirken der stod tilbage efter branden i 1795.

Foto: Københavns Museum

Strandgade 30 i dag, gavlen af Asiatisk Kompagnis bygning ses til venstre.

Strandgade 30 blev kunstnerhjem igen.

I 1899 flyttede maleren Vilhelm Hammershøi ind i familien Krøyers tidligere lejlighed i Mikkel Vibes gård. Her skabte Hammershøi i de følgende 10 år nogle af sine bedst kendte billeder, interiørerne fra kunstnerens lejlighed, en række malerier der internationalt er meget efterspurgte i dag.

Mellem Hammershøi og Krøyer opstod der endnu en forbindelse. Hammershøi havde efter Kunstakademiet P.S. Krøyer som en af lærerne på Kunstnernes Frie Studieskoler. Krøyer bemærkede i øvrigt om sin elev: Han maler mærkeligt, men han skal nok blive til noget!

JM 23.3.12